

Rapport

h2>Klacht

Verzoekers klagen erover dat zij ten behoeve van de beslissing op hun aanvraag voor het verlengen van hun gehandicaptenparkeerkaart een geneeskundig onderzoek moeten ondergaan, terwijl het volgens verzoekers gelet op hun medische geschiedenis en situatie en gezien hun leeftijd duidelijk is dat dit overbodig is.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. Verzoekers dienden op 25 april 2007 een aanvraag in bij de gemeente Castricum om hun gehandicaptenparkeerkaart respectievelijk passagierskaart (voor de tweede maal) te verlengen. Bij brief van 25 april 2007 bevestigde de gemeente de ontvangst van de aanvraag en deelde hierbij mee dat ter voorbereiding van de beslissing advies werd gevraagd aan het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) te Beverwijk. Verzoekers schreven de gemeente op 10 mei 2007 dat zij er bezwaar tegen hadden om te worden gekeurd nu toch aan te nemen was dat zij, respectievelijk 84 en 86 jaar oud zijnde, niet ineens weer gezond zouden zijn en dat er eerder sprake was van het tegendeel. Het college van burgemeester en wethouders (verder: het college) verklaarde verzoekers op 19 juni 2007 niet ontvankelijk in hun bezwaar, aangezien het juridisch niet mogelijk was om bezwaar te maken tegen de aangekondigde beoordeling door het CIZ van hun aanvraag.

Eveneens op 19 juni 2007 schreven verzoekers de Nationale ombudsman. Verzoekers hadden er in verband met hun leeftijd en gezondheid bezwaar tegen dat zij in het kader van de behandeling van hun aanvraag voor de verlenging van hun gehandicaptenparkeerkaart een medische keuring dienden te ondergaan. Ook was de reis naar Beverwijk voor hen bezwaarlijk vanwege hun fysieke gesteldheid. Verzoekers ervoeren de herkeuring voor hun derde gehandicaptenparkeerkaart als vervelende bureaucratie.

2. De Nationale ombudsman informeerde op 12 juli 2007 bij de gemeente Castricum of zij bereid was om zonder verzoekers voor een geneeskundig onderzoek bij het CIZ in Beverwijk te laten verschijnen en op basis van de beschikbare (dossier)gegevens een beslissing te nemen over het verlengen van de parkeerkaarten. Blijkens de regelgeving bestond deze mogelijkheid. Volgens artikel 2, eerste lid, van de Regeling gehandicaptenparkeerkaart is een geneeskundig onderzoek vereist voordat tot afgifte van een gehandicaptenparkeerkaart wordt overgegaan. Het tweede lid van artikel 2 bepaalt dat een geneeskundig onderzoek achterwege kan blijven onder meer als aan de aanvrager al eerder een kaart is verstrekt en de keurende instantie van oordeel is dat de aanvrager nog steeds voldoet aan de criteria. In aanmerking genomen de leeftijd van verzoekers, hun gezondheidstoestand zoals zij deze aan hem hadden toegelicht, en hun ziektegeschiedenis, die de Nationale ombudsman niet in detail bekend was, maar die zich

naar hij aannam wel in het dossier bevond leek een geneeskundig onderzoek geen toegevoegde waarde te hebben en in die zin overbodig te noemen.

De gemeente liet evenwel bij brief van 17 juli 2007 weten niet genegen te zijn om af te zien van een beoordeling door het CIZ. Zij stelde dat zij op grond van artikel 2 van de Regeling Gehandicaptenparkeerkaart verplicht was om elke aanvraag om (verlenging van) een gehandicaptenparkeerkaart door te sturen naar een externe adviseur, te weten het CIZ. Het was volgens de gemeente vervolgens aan de adviserende instantie om te bepalen of iemand wel of niet wordt opgeroepen en of een nieuwe beoordeling al dan niet toegevoegde waarde heeft. De adviserende instantie had te beoordelen of men betrokkenen (opnieuw) wilde zien dan wel of men advies dacht te kunnen uitbrengen op grond van een reeds bestaand dossier. Tevens deelde de gemeente mee dat de aanvraag van verzoekers inmiddels was afgewezen omdat zij niet wensten mee te werken aan het onderzoek door het CIZ. Het CIZ had aangegeven over onvoldoende gegevens te beschikken om een advies uit te kunnen brengen over de noodzaak voor een gehandicaptenparkeerkaart voor verzoekers.

Hierop besloot de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen.

3. De Nationale ombudsman stelde naar aanleiding van de afwijzende reactie van de gemeente op voormelde vraag, bij het college aan de orde in hoeverre de gemeente inderdaad geen enkele keuzevrijheid had. Het was immers de gemeente die de uiteindelijke beslissing over de aanvraag voor een parkeerkaart nam en, met andere woorden, de regie had over deze beslissing en over de wijze waarop de besluitvorming naar aanleiding van een aanvraag plaatsheeft. Voorts leek het vanuit een oogpunt van efficiënte besluitvorming en een klantvriendelijke benadering in de rede te liggen om niet zonder meer in alle gevallen vast te houden aan het voorleggen van de aanvraag aan een adviseur. In dit licht bezien rees verder de vraag waarom het niet mogelijk zou zijn om met de door de gemeente ingeschakelde adviesinstantie afspraken te maken over de gevallen waarin kon worden afgezien van het verrichten van een geneeskundig onderzoek.

4. Het college stelde zich op het standpunt dat de wetgever had bedoeld een uniforme landelijke regeling te bewerkstelligen. Het was niet aan de gemeente om een eigen invulling te geven aan de uitvoering van de regeling, waarbij het college opmerkte dat gehandicaptenparkeerkaarten een Europese geldigheid hebben. De wetgever had gemeend de uniformiteit door gemeenten te waarborgen door hen alle te verplichten om een externe adviseur in te schakelen bij de beoordeling van aanvragen voor een gehandicaptenparkeerkaart. Het college was van mening gehouden te zijn om de adviezen van het CIZ te volgen. Anders zou er willekeur ontstaan en personen met een bepaalde aandoening in de ene gemeente mogelijk wel en de andere geen gehandicaptenparkeerkaart krijgen, hetgeen in den lande niet gewenst was.

Over het efficiency aspect merkte het college tot slot op dat bij de adviesaanvraag aan het CIZ voor een zogenaamde vervolgaanvraag de bestaande stukken werden meegestuurd; het was aan het CIZ om aan de hand hiervan in te schatten en te beoordelen of zij de aanvrager opnieuw opriep of dat die stap achterwege kon blijven. Het college bleef dan ook bij zijn standpunt.

II. Beoordeling

5. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

Het evenredigheidsbeginsel impliceert dat een bestuursorgaan burgers procedures dient te besparen waarvan op voorhand duidelijk is dat zij zinloos of onnodig zijn.

6. Ingevolge de wegenverkeersregelgeving kunnen gehandicapten die aan bepaalde omschreven criteria voldoen aanspraak maken op een gehandicaptenparkeerkaart. Zo'n kaart is vijf jaar geldig. De gehandicapte kan de kaart daarna laten verlengen als hij nog steeds aan de criteria voldoet. In beginsel maakt een geneeskundig onderzoek deel uit van de aanvraagprocedure. In de artikelen 2 en 3 van de Regeling gehandicaptenparkeerkaarten is dit aldus uitgewerkt, dat hiervan in bepaalde gevallen kan worden afgezien. Onder meer kan een geneeskundig onderzoek achterwege worden gelaten als aan de aanvrager eerder een gehandicaptenparkeerkaart is verstrekt en de keurende instantie van oordeel is dat de aanvrager nog steeds voldoet aan de criteria.

7. Uitgangspunt dient te zijn dat het verrichten van een medische keuring niet plaatsvindt omdat dit nu eenmaal de hoofdregel is, maar omdat - en in die gevallen waarin - het daadwerkelijk een toegevoegde waarde heeft. Het is de keurende instantie die een oordeel dient te geven over de vraag of de gehandicapte die om verlenging van zijn parkeerkaart heeft verzocht nog steeds aan de criteria voldoet om voor deze kaart in aanmerking te komen en of om deze reden een geneeskundig onderzoek achterwege kan blijven. Het is het college van burgemeester en wethouders dat het tot beslissen bevoegde en verantwoordelijke orgaan is wat betreft de uiteindelijke verlening van de kaart. Het valt dan ook niet in te zien waarom het college aanvragen zonder meer zou dienen door te sturen naar de adviesinstantie en uitsluitend op diens instigatie een beslissing op de aanvraag zou kunnen nemen zonder dat een keuring plaatsvindt. Het college kan, als het daar in voorkomend geval reden toe ziet, ook zelf het initiatief nemen om de vraag aan de orde te stellen of het geneeskundig onderzoek in het voorkomende geval niet overbodig is te noemen. Het staat het college vrij om zo nodig contact op te nemen met de adviserende instantie en te overleggen of het in de rede ligt een beslissing te nemen over een aanvraag voor verlenging op basis van de beschikbare (dossier)gegevens en zonder betrokkene op te roepen voor een keuring.

8. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman ligt het voor een gemeente in de rede om naar aanleiding van een aanvraag om verlenging van een gehandicaptenparkeerkaart in overleg te treden met de medisch adviseur als redelijkerwijs kan worden getwijfeld aan de toegevoegde waarde van een medisch advies. Gerede twijfel over de toegevoegde waarde van een medisch onderzoek kan worden ingegeven door de informatie die de gemeente op basis van de (dossier)gegevens bekend is, dan wel door een verzoek van de betrokkene om een keuring om door hem aangevoerde redenen achterwege te laten.

Dit oordeel wordt mede ingegeven door de overweging dat het ondergaan van een geneeskundig onderzoek een belasting voor burgers vormt, in tijdsbeslag en eveneens in financieel opzicht. De kosten voor een medische keuring bedragen gemiddeld rond de honderd euro, welke kosten voor rekening van de aanvrager van een kaart komen. Een onnodige belasting van burgers door hen een keuring te laten ondergaan die feitelijk overbodig is, dient te worden voorkomen.

9. Een en ander doet niet af aan de verdeling van de taken zoals door de Regeling gehandicaptenparkeerkaart voorgeschreven. Met het nemen van het initiatief om contact op te nemen met de adviesinstantie, is het immers nog steeds deze instantie die desgevraagd aangeeft of hij op grond van de beschikbare gegevens van oordeel is dat de aanvrager nog steeds voldoet aan de criteria om voor een kaart in aanmerking te komen en dat daarom van een geneeskundig onderzoek kan worden afgezien.

Meer in het bijzonder wordt aldus geen afbreuk gedaan aan de functie van het oordeel van een medisch deskundige, waarmee in de Toelichting op de Regeling gehandicaptenparkeerkaarten het uitvoeren van een geneeskundig onderzoek bij heraanvragen wordt gemotiveerd.

10. In casu bleek uit de brief van verzoekers van 10 mei 2007 dat zij van mening waren dat hun gezondheidstoestand eerder was verslechterd dan verbeterd. Mocht dit, gegeven de dossiergegevens en de hoge leeftijd van verzoekers, voor de gemeente op zichzelf onvoldoende aanleiding zijn geweest om contact op te nemen met het CIZ om te overleggen of zou worden afgezien van een geneeskundig onderzoek van verzoekers, dan had het op haar weg gelegen om contact op te nemen met verzoekers om nader te vernemen in welke zin hun gezondheidstoestand eerder was verslechterd dan verbeterd zoals zij hadden geschreven. Op die manier had ze gericht kunnen bepalen of er aanleiding bestond om in overleg te treden met het CIZ.

11. Uit bovenstaande overwegingen vloeit voort dat de gemeente er in redelijkheid niet zonder meer van af had kunnen zien om in te gaan op de vraag van verzoekers of het mogelijk was om te beslissen over het verlengen van hun gehandicapten(passagiers)parkeerkaart zonder dat zij een medische keuring in Beverwijk ondergingen. Gezien de omstandigheden die verzoekers aanvoerden, was het immers zeer wel denkbaar dat een medisch onderzoek niets zou toevoegen aan overwegingen om

op de aanvraag voor verlenging te beslissen. In dat geval was het onnodig bezwarend om, gelet op hun leeftijd, van verzoekers te verlangen de rit naar Beverwijk voor het medisch onderzoek te maken en diende de gemeente hun dit te besparen.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Tevens bestaat er aanleiding om een aanbeveling te doen.

Slotbeschouwing

In de toekomst komt de aanleiding voor klachten zoals de onderhavige te vervallen, nu de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft aangekondigd dat de verplichte medische herkeuring bij verlenging van gehandicaptenparkeerkaarten komt te vervallen. De minister van Verkeer en Waterstaat wijzigt hiervoor de Regeling gehandicaptenparkeerkaarten.

De kwestie die aanleiding was voor het onderhavige onderzoek en rapport van de Nationale ombudsman, is evenwel illustratief voor de bureaucratie waar burgers, in dit geval met name oudere, chronisch zieke en gehandicapte burgers mee geconfronteerd kunnen worden in hun contact met de overheid. Door een overmatig oog voor rechtmatigheidstoetsing bestaat de kans dat regels zo strikt worden toegepast dat doelmatigheid en zeker zo belangrijk, kwaliteit van dienstverlening, uit het beeld raken. Met een rigide benadering van burgers is niemand gebaat. De burger niet uit oogpunt van klantvriendelijkheid en de overheid zelf evenmin gelet op aspecten van efficiency. Het is een goede zaak als initiatieven als de zogeheten Kafkabrigade (een samenwerking tussen het Center for Government Studies, de Stichting Nederland Kennisland en onderzoeks- en adviesbureau Zenc; meer informatie op www.kafkabrigade.nl) en de Interbestuurlijke Taskforce Regeldruk Gemeenten (ingesteld door Rijk en VNG; meer informatie op www.minderregelsmeerservice.nl) eraan kunnen bijdragen om de administratieve rompslomp als deze waar mogelijk te verminderen

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Castricum, is gegrond wegens strijd met het evenredigheidsbeginsel.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft het college van burgemeester en wethouders van Castricum in overweging om verzoekers in de gelegenheid te stellen opnieuw een aanvraag voor de verlenging van hun gehandicapten(passagiers)parkeerkaart in te dienen

en vervolgens met inachtneming van de overwegingen in dit rapport in overleg met het CIZ na te gaan of er gezien de gezondheidstoestand van verzoekers aanleiding bestaat om te beslissen over afgifte van de parkeerkaarten zonder dat verzoekers voor een geneeskundig onderzoek bij het CIZ dienen te verschijnen.

Onderzoek

Op 20 juni 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer en mevrouw W. te Castricum, met een klacht over een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Castricum.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Castricum, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Castricum verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Castricum een specifieke vraag gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Het college van burgemeester en wethouders van Castricum berichtte dat het verslag geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

Verzoekers gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. brief van verzoekers van 10 mei 2007 aan de gemeente Castricum
2. brief van de gemeente Castricum van 19 juni 2007 aan verzoekers
3. verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 19 juni 2007
4. brief van de gemeente Castricum van 12 juli 2007 aan verzoekers
5. brief van de gemeente Castricum van 17 juli 2007 aan de Nationale ombudsman
6. Standpunt van de gemeente Castricum van 11 oktober 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (Koninklijk besluit van 26 juli 1990, Stb. 1990, 460)

Artikel 51, eerste lid

"...is een gehandicaptenparkeerkaart geldig voor de duur van vijf achtereenvolgende jaren, gerekend vanaf de dag van afgifte..."

2. Regeling gehandicaptenparkeerkaart (Ministeriële regeling van 2 juli 2001, Stcrt. 10 juli 2001, nr. 130)

a. Artikel 2, eerste en tweede lid, onder a

"1. Een gehandicaptenparkeerkaart wordt niet afgegeven alvorens een geneeskundig onderzoek heeft plaatsgehad met betrekking tot de handicap van de aanvrager.

2. Een geneeskundig onderzoek kan achterwege worden gelaten, indien:

a. de aanvrager eerder een gehandicaptenparkeerkaart is verstrekt en de keurende instantie van oordeel is dat de aanvrager nog steeds voldoet aan de in artikel 1 omschreven criteria."

b. Toelichting

"...Herkeuring

Na afloop van de geldigheidsduur van de gehandicaptenparkeerkaart moet de gehandicapte een nieuwe aanvraag indienen en in beginsel een nieuwe keuring ondergaan. Het laatste is in verband met de stand van de medische wetenschap zeer wenselijk. Het onder de indicerende en adviserende artsen vigerende medisch protocol houdt rekening met de ontwikkelingen in de stand van de geneeskunde..."

3. Protocol gehandicaptenparkeervoorzieningen (vastgesteld door het bestuur van de Vereniging van Indicerende en adviserende Artsen, oktober 2001) (Protocol tav advisering ihkv de gehandicaptenparkeervoorzieningen, om te voldoen aan de regeling in de Regeling gehandicaptenparkeerkaart (1 okt 2001) dat de keuring door een arts dient plaats te vinden.)

"...Na verstrijken van de geldigheidsduur vindt herbeoordeling plaats door de keurende instantie, en, indien gewenst, door de sociaal geneeskundige plaats. Redenen:

- medisch technologische ontwikkelingen waardoor verbetering in de gezondheidssituatie kan optreden;
- nieuwe gehandicaptenvoorzieningen waardoor de invaliditeit minder is geworden;
- voorkomen misbruik kaarten door derden..."